

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒
วันพุธที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๒ เวลา ๐๙.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

~~~~~

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติ ดังนี้

๑. สถานการณ์ข้าวโลกข้าวไทย ปี ๒๕๖๒/๖๓

๑.๑ รับทราบสถานการณ์ข้าวโลก ปี ๒๕๖๒/๖๓ ตามที่กระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ผลผลิตข้าวโลก จะมีประมาณ ๔๙๗.๘๖ ล้านตัน ลดลงจากปี ๒๕๖๑/๖๒ ร้อยละ ๐.๑๕ เนื่องจากผลผลิตข้าวของประเทศผู้ผลิตหลักลดลง ได้แก่ จีน ลดลง ๒.๔๙ ล้านตัน อินเดีย ลดลง ๐.๖๓ ล้านตัน และสหรัฐฯ ลดลง ๐.๖๐ ล้านตัน โดยเฉพาะรัฐบาลจีนได้เร่งการปรับโครงสร้างการเพาะปลูกเพื่อปฏิรูปด้านอุปทาน โดยจะปรับลดปริมาณผลผลิตให้เหมาะสมและมีคุณภาพมากขึ้น ขณะที่สหรัฐฯ คาดว่า จะมีพื้นที่เพาะปลูกลดลง โดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนใต้ เนื่องจากราคาข้าวในปีที่ผ่านมาปรับตัวลดลง เกษตรกรจึงหันไปเพาะปลูกพืชชนิดอื่นแทนข้าว การบริโภคข้าวโลก ปี ๒๕๖๓ คาดว่า จะมีประมาณ ๔๙๔.๕๐ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๔.๙๓ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑.๐๑ จากปี ๒๕๖๒ ที่มีประมาณ ๔๘๙.๕๗ ล้านตัน เนื่องจากแนวโน้มการบริโภคในประเทศหลักยังคงเพิ่มขึ้น เช่น จีน อินเดีย และฟิลิปปินส์ รวมทั้งประเทศในภูมิภาคแอฟริกา การค้าข้าวโลก ปี ๒๕๖๓ คาดว่า จะมีประมาณ ๔๖.๙๒ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๐.๖๒ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑.๓๔ จากปี ๒๕๖๒ ซึ่งมีประมาณ ๔๖.๓๐ ล้านตัน เนื่องจากประเทศผู้ส่งออกหลัก เช่น จีน อินเดีย และสหรัฐฯ มีแนวโน้มส่งออกเพิ่มขึ้น ประกอบกับผู้นำเข้าหลักอย่างแอฟริกาใต้ ไนจีเรีย แคนเมอรูน และเบนิน มีแนวโน้มนำเข้าเพิ่มขึ้น และสต็อกข้าวโลก ปลายปี ๒๕๖๓ คาดว่า จะอยู่ที่ประมาณ ๑๗๔.๖๖ ล้านตัน เพิ่มขึ้น ๓.๓๖ ล้านตัน หรือร้อยละ ๑.๙๖ จากปี ๒๕๖๒ ที่มีประมาณ ๑๗๑.๓๐ ล้านตัน เนื่องจากสต็อกข้าวเก่าของจีนมีปริมาณสูง

การส่งออกข้าวไทยเทียบกับประเทศผู้ส่งออกสำคัญ (วันที่ ๑ มกราคม – ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๒) อินเดียส่งออกข้าวได้มากเป็นอันดับ ๑ ของโลก ประมาณ ๗.๐๐ ล้านตัน รองลงมาได้แก่ ไทย ๕.๒๗ ล้านตัน เวียดนาม ๔.๐๕ ล้านตัน ปากีสถาน ๒.๔๔ ล้านตัน และสหรัฐฯ ๑.๘๖ ล้านตัน การค้าข้าวในตลาดโลกช่วงเดือนมกราคม – กรกฎาคม ๒๕๖๒ ยังคงชะลอตัว โดยไทยส่งออกลดลงเนื่องจากค่าเงินบาทแข็งค่าต่อเนื่อง อีกทั้งความต้องการซื้อของประเทศคู่ค้ามีน้อย อินเดีย ส่งออกลดลงเนื่องจากอุปสงค์จากภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางลดลง เวียดนาม ส่งออกลดลงเนื่องจากความต้องการนำเข้าข้าวจากจีนซึ่งเป็นตลาดหลักสำคัญลดลง ประกอบกับจีนกำหนดมาตรการนำเข้าข้าวที่เข้มงวด และ ปากีสถาน ส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการซื้อจากภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกา และเอเชียเพิ่มขึ้น

ราคาข้าวไทยเปรียบเทียบกับประเทศผู้ส่งออกสำคัญ จากรายงานราคาส่งออกข้าวสารของ The Rice Trader เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ราคาส่งออก ข้าวไทย ทุกชนิดปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าต่อเนื่อง โดยคำสั่งซื้อจากประเทศคู่ค้าชะลอตัว โดยเฉพาะตลาดเอเชียและแอฟริกา เวียดนาม ราคาส่งออกข้าวส่วนใหญ่ทรงตัว ยกเว้นข้าวหอมมีราคาเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีความต้องการซื้อจากฟิลิปปินส์และภูมิภาคแอฟริกา ขณะที่ ปากีสถาน ราคาส่งออกข้าวปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากมีความต้องการซื้อจากเอเชีย โดยเฉพาะจีน และภูมิภาคแอฟริกา และ อินเดีย ราคาส่งออกข้าวลดลง เนื่องจากเงินรูปีอินเดียอ่อนค่าในช่วงสั้นๆ รวมทั้งประเทศผู้ซื้อที่มีสต็อกข้าวเพียงพอ

การส่งออกข้าวคุณภาพสูง เดือนมกราคม – พฤษภาคม ๒๕๖๒ ปริมาณการส่งออกรวม ๔๓๑,๒๘๘ ตัน มูลค่า ๕๕๓.๙๓ ล้านบาท โดยปริมาณและมูลค่าลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๑ ที่มีปริมาณ ๕๔๘,๗๐๐ ตัน มูลค่า ๕๙๓.๔๐ ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ ๑๔.๑๑ และร้อยละ ๖.๖๕ เนื่องจาก ราคาส่งออกข้าวไทยเกือบทุกชนิดปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง ยกเว้นข้าวหอมมะลิราคาปรับตัวลดลง สำหรับการส่งออกข้าวคุณภาพสูงชนิดอื่นๆ เช่น ข้าวเคลือบวิตามิน ข้าวกล้องหอมมะลิอินทรีย์ และข้าวกล้องดำ ปริมาณการส่งออก ๑๖,๓๓๗ ตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๑ ที่มีปริมาณ ๑๘,๘๐๔ ตัน หรือลดลงร้อยละ ๑๓.๑๒ แต่มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเป็น ๒๑.๑๓ ล้านบาท จากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๑ ที่มีมูลค่า ๑๙.๔๗ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๕๑

๑.๒ รัฐบาลแบนน้ำมันสถานการณ์ตลาดข้าวไทย ปี ๒๕๖๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม – ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ไทยส่งออกข้าวประมาณ ๕.๒๙ ล้านตัน มูลค่าประมาณ ๒,๘๐๕ ล้านบาท (๘๘,๒๓๓ ล้านบาท) โดยปริมาณและมูลค่าส่งออกลดลงจากช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๑ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๘ และร้อยละ ๑๗.๐๗ โดยตลาดสำคัญที่ส่งออกลดลง ได้แก่ จีน มาเลเซีย ฮองกง เยเมน โกตดิวัวร์ เคนยา และโตโก เป็นต้น ขณะที่ชนิดข้าวที่ส่งออกลดลง ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ข้าวขาว และข้าวเหนียว โดยสาเหตุหลักมาจากค่าเงินบาทที่แข็งค่าอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันมูลค่าต่ำกว่า ๓๑ บาท ต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ ซึ่งถือว่าแข็งค่าที่สุดในรอบ ๒ ปีที่ผ่านมา ทำให้ข้าวไทยมีราคาสูงกว่าประเทศคู่แข่งมาก และแข่งขันได้ยากในตลาดต่างประเทศ อีกทั้ง จีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยมีสต็อกข้าวปริมาณมากและมีการระบายข้าวเก่าออกมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้อุปทานในตลาดมีมากและบางส่วนส่งออกไปยังตลาดแอฟริกา ส่งผลกระทบต่อส่วนแบ่งตลาดข้าวไทยในแอฟริกา ทั้งนี้ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยได้ปรับลดคาดการณ์เป้าหมายการส่งออกในปี ๒๕๖๒ เหลือ ๙ ล้านตัน จากเดิมที่ตั้งเป้าไว้ที่ ๙.๕ ล้านตัน และกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศ ได้จัดทำแผนตลาดเพื่อช่วยส่งเสริมการส่งออกข้าวและสินค้าวัฒนธรรมข้าวไทยในต่างประเทศ ประกอบด้วย ๑) รักษาตลาดเดิม ๒) ขยายตลาดใหม่ ๓) พัฒนาตลาดเก่าในอริก ๔) กำกับดูแลและเข้มงวดคุณภาพข้าวที่ส่งออกไปตลาดต่างประเทศให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด และ ๕) การส่งเสริมสินค้าเกษตรวัฒนธรรมไทย

๑.๓ รัฐบาลสถานการณ์ข้าวไทย ปี ๒๕๖๒/๖๓

การเพาะปลูกข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว จำแนกเป็น **รอบที่ ๑** พื้นที่ ๕๘.๙๙ ล้านไร่ ผลผลิต ๒๕.๔๗ ล้านตันข้าวเปลือก เดือนเมษายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒ ปลูกข้าวแล้ว ๕๓.๑๔ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว สำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำ ๑๓ ทุ่ง ที่กันเป็นพื้นที่รับน้ำ เช่น พื้นที่ทุ่งบางระกำ มีการปลูกข้าวตั้งแต่เดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๒ พื้นที่ ๑.๔๐ ล้านไร่ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวข้าวและผลผลิตออกสู่ตลาดมากช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ๒๕๖๒ ขณะนี้เก็บเกี่ยวข้าวแล้วประมาณ ๐.๙๔ ล้านไร่ ทั้งนี้ พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง และภาคกลาง รวม ๑๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ศรีสะเกษ สุรินทร์ ชัยภูมิ สระแก้ว ขอนแก่น พิจิตร โขงเจียม เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ และจังหวัดสุพรรณบุรี ประสบภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม ๒๕๖๒ จากการสำรวจพบว่าพื้นที่ปลูกข้าวแล้วเสียหาย ๖๐๓,๖๓๓ ไร่

รอบที่ ๒ พื้นที่ ๑๓.๘๑ ล้านไร่ ผลผลิต ๙.๑๕ ล้านตันข้าวเปลือก โดยสามารถปรับสมดุลการผลิตข้าวได้ หากราคามีความอ่อนไหว ความต้องการใช้ข้าวลดลง และสถานการณ์น้ำน้อย รวมทั้งจะมีการปรับลดพื้นที่การปลูกข้าวรอบที่ ๒ จำนวน ๕๐๐,๔๐๐ ไร่ และการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ **รอบที่ ๑** ขึ้นทะเบียนแล้ว ๓,๕๗๘,๐๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๔๕ ของเป้าหมาย ๔,๐๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน พื้นที่ ๔๙,๕๑๕,๐๗๙.๙๖ ไร่

สถานการณ์ด้านราคา ราคาข้าวเปลือกปรับตัวเพิ่มขึ้นทุกชนิด โดยข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน ร้อยละ ๐.๔๗ เนื่องจากผู้ประกอบการมีความต้องการผลผลิตเพื่อใช้ในการแปรรูปส่งมอบตามคำสั่งซื้อ และเก็บสต็อกไว้เพิ่มขึ้น ข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน ร้อยละ ๑๐.๕๓ เนื่องจากมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดน้อย ประกอบกับมีความต้องการบริโภคและใช้ภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง ข้าวเปลือกเจ้า ๕% ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน ร้อยละ ๐.๖๕ เนื่องจากในช่วงต้นเดือนสิงหาคม ผู้ประกอบการบางรายมีความต้องการใช้ข้าวเพื่อส่งมอบแก่คู่ค้าทั้งในและต่างประเทศ และข้าวเปลือกปทุมธานี ๑ ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนก่อน ร้อยละ ๓.๐๓ เนื่องจากราคาข้าวเปลือกหอมมะลิที่ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะตลาดภูมิภาคเอเชียมีความต้องการข้าวปทุมธานีที่สามารถบริโภคทดแทนข้าวหอมมะลิได้สูงขึ้น

แนวโน้มสถานการณ์ด้านราคาข้าว เนื่องจากเป็นช่วงปลายฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรัง ปริมาณข้าวเก่าเหลือน้อย ข้าวใหม่ยังไม่ถึงช่วงเวลาเก็บเกี่ยว ประกอบกับภาวะปัญหาภัยแล้งในบางพื้นที่ส่งผลให้ผลผลิตลดลง ทำให้ราคาข้าวเปลือกและข้าวสารสูงขึ้น โดยเฉพาะข้าวเหนียวมีราคาเพิ่มสูงขึ้นมาก เกษตรกรเก็บข้าวไว้บริโภคเอง เนื่องจากคาดว่าผลผลิตจะมีปริมาณน้อยมาก ถ้าไม่จำเป็นจะไม่นำออกจำหน่าย ด้านผู้ประกอบการโรงสีมีความต้องการรับซื้อเพื่อเก็บสต็อกและสีแปรสภาพเป็นข้าวถุงเพื่อจำหน่าย ส่งผลให้ข้าวสารเหนียวราคาปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ คาดว่าสถานการณ์จะคลี่คลายเมื่อผลผลิตฤดูกาลใหม่ที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๒. ผลการดำเนินงานมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ด้านการตลาด

๒.๑ รับทราบผลความคืบหน้าการดำเนินมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด จำนวน ๔ โครงการ เป้าหมายในเชิงจิตวิทยาตลาดเพื่อดึงอุปทานข้าวเปลือกออกจากตลาด ๙ ล้านตัน ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ สามารถดึงอุปทานออกจากตลาดประมาณ ๖.๐๓๔ ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๐๔ ของเป้าหมาย ดังนี้

๒.๑.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีและการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

๑) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๒ มีผู้เข้าร่วมโครงการ ๒๕๒,๐๓๗ ราย ปริมาณข้าว ๑.๔๑๗ ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๘๖ ของเป้าหมาย ๒ ล้านตัน จำนวนเงิน ๑๕,๖๘๑.๐๑ ล้านบาท จำแนกเป็นเกษตรกร ๒๕๒,๑๖๙ ราย ปริมาณข้าว ๑.๓๙๘ ล้านตัน จำนวนเงิน ๑๕,๕๓๐.๖๓ ล้านบาท และสถาบันเกษตรกร ๑,๘๖๘ ราย ปริมาณข้าว ๑๘,๗๕๐.๖๐ ตัน จำนวนเงิน ๑๕๐.๓๘ ล้านบาท ไถ่ถอน ๑.๓๔๓ ล้านตัน คงเหลือข้าวเปลือก ๐.๐๗๔ ล้านตัน ทั้งนี้ ขอให้ ธ.ก.ส. ประสานเกษตรกรที่ครบกำหนดระยะเวลาไถ่ถอนให้เร่งมาไถ่ถอนเนื่องจากขณะนี้ราคาข้าวอยู่ในเกณฑ์ดี

๒) การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว ธ.ก.ส. จ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว ๔.๒๒๙ ล้านราย จำนวนเงิน ๕๗,๘๒๘.๕๑๖ ล้านบาท จากเป้าหมาย ๔.๓๓๖ ล้านราย วงเงินค่าเก็บเกี่ยวฯ ๖๑,๔๓๓.๔๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕๓ ของเป้าหมาย

๒.๑.๒ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกรแล้ว ๓๐๔ ราย สินเชื่อ ๑๒,๔๘๑.๒๖ ล้านบาท ปริมาณข้าวเปลือก ๑.๓๘๗ ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๓๕ ของเป้าหมาย ๒ ล้านตัน

๒.๑.๓ โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ มีผู้เข้าร่วมโครงการรับซื้อข้าวเปลือกสูงสุดจำนวน ๑๙๔ ราย ปริมาณเก็บสต็อกสูงสุดของแต่ละจังหวัด รวมทั้งสิ้นประมาณ ๓.๒๓๐ ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๔.๖๐ ของเป้าหมาย ๕ ล้านตัน มูลค่าการตรวจสอบสต็อกสูงสุด จำนวน ๔๓,๔๐๓.๗๗ ล้านบาท

๒.๑.๔ โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ธ.ก.ส. ทายอดจ่ายเงินสินเชื่อให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ๔,๘๕๑ ราย สินเชื่อ ๕๒๙.๗๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๕๑ ของเป้าหมาย ๑๐,๐๐๐ ราย

๒.๒ รับทราบผลการใช้จ่ายเงินตามมาตรการ ปี ๒๕๖๑/๖๒ ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ จ่ายเงินแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๖๐,๓๕๔.๓๐ ล้านบาท จำแนกเป็น ๑) การจ่ายเงินค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพ ๕๗,๘๓๑.๑๙ ล้านบาท ๒) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี จำนวน ๒,๐๘๘.๘๔ ล้านบาท ๓) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก จำนวน ๔๓๔.๒๗ ล้านบาท และ ๔) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร (สิ้นสุดโครงการเดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

๒.๓ รับทราบผลจากการดำเนินมาตรการด้านการตลาด ที่ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกทุกชนิดที่ความชื้น ๑๕% ณ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดมาก (เดือนธันวาคม ๒๕๖๑) โดยราคาเฉลี่ยข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาตันละ ๑๕,๘๘๑ บาท ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาตันละ ๑๕,๘๔๖ บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยตันละ ๓๕ บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๒๒ ข้าวเปลือกเหนียวเมล็ดยาว ราคาตันละ ๑๔,๙๒๘ บาท ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาตันละ ๑๐,๒๖๘ บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยตันละ ๔,๖๖๐ บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๕.๓๙ ข้าวเปลือกเจ้า ๕% ราคาตันละ ๗,๖๙๖ บาท ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาตันละ ๗,๖๙๖ บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยตันละ ๕๕ บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๗๑ และข้าวเปลือกปทุมธานี ๑ ราคาตันละ ๑๐,๑๑๐ บาท ปรับเพิ่มขึ้นจากราคาตันละ ๑๐,๑๖๕ บาท เพิ่มขึ้นเฉลี่ยตันละ ๕๕ บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕๔

๓. มาตรการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว การลดต้นทุนการผลิต และการพัฒนาคุณภาพข้าว

๓.๑ เห็นชอบโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๖๒/๖๓ (รอบที่ ๑) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตามที่ฝ่ายเลขานุการ นบข. เสนอ วงเงินงบประมาณ ๒๑,๔๙๕.๗๔ ล้านบาท ดังนี้

๑) ชนิดข้าวและพื้นที่ดำเนินการ ประกันรายได้ข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี และข้าวเปลือกเหนียว ในพื้นที่เพาะปลูกข้าวทั่วประเทศ

๒) ราคาและปริมาณประกันรายได้ กำหนดราคาและปริมาณประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ณ ราคาความชื้นไม่เกิน ๑๕% ไม่เกินครัวเรือนละ ๔๐ ไร่ โดยชดเชยเป็นจำนวนตันในแต่ละชนิดข้าว ดังนี้

ชนิดข้าว	ราคาประกันรายได้ (บาท/ตัน)	ครัวเรือนละไม่เกิน (ตัน)
ข้าวเปลือกหอมมะลิ	๑๕,๐๐๐	๑๔
ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่	๑๔,๐๐๐	๑๖
ข้าวเปลือกเจ้า	๑๐,๐๐๐	๓๐
ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี	๑๑,๐๐๐	๒๕
ข้าวเปลือกเหนียว	๑๒,๐๐๐	๑๖

กรณีเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า ๑ ชนิด ใช้สิทธิ์ได้ไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิด และเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด

๓) **ข้าวอายุสั้น (คุณภาพต่ำ) ที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ** ได้ จำนวน ๑๘ พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ ๗๕, พันธุ์ซี - ๗๕, พันธุ์ราชินี, พันธุ์พวงทอง, พันธุ์พวงเงิน, พันธุ์พวงเงินพวงทอง, พันธุ์พวงแก้ว, พันธุ์ขาวปทุม, พันธุ์สามพราน ๑, พันธุ์ ๐๓๙ (อีกชื่อหนึ่งว่าพันธุ์เจ้าพระยา และพันธุ์ PSLCo๒๐๐๑ - ๒๔๐), พันธุ์โพธิ์ทอง, พันธุ์ขาวคลองหลวง, พันธุ์มาเลเซีย, พันธุ์เตี้ยมาเล, พันธุ์ขาวมาเล, พันธุ์มาเลแดง, พันธุ์เบตง และพันธุ์อีเล็ป รวมทั้งสายพันธุ์อื่นซึ่งพบว่ามีความลักษณะเช่นเดียวกับข้าวอายุสั้นที่ระบุนี้

๔) **เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับการชดเชย** เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ (รอบที่ ๑) กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ปลูกข้าวระหว่างวันที่ ๑ เมษายน - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ยกเว้นภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ทั้งนี้ กรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นไปตามประกาศของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕) **การคำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่จะได้รับสิทธิในการชดเชย** ให้ใช้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวกำหนด

๖) **การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง** รายละเอียด วิธีการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงและระยะเวลาที่เกษตรกรจะใช้สิทธิขอชดเชย ระหว่างวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ยกเว้นภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ โดยสามารถใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่เก็บเกี่ยวเป็นต้นไป ยกเว้นเกษตรกรที่เก็บเกี่ยวก่อนวันที่กำหนดให้ใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่เริ่มโครงการ ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เป็นผู้พิจารณากำหนดรายละเอียด การดำเนินการนำเสนอ นบข. ต่อไป

๗) **การทำสัญญาและชดเชยส่วนต่าง**

(๑) เกษตรกรต้องจัดทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่ภูมิลำเนา (ตามทะเบียนบ้าน) ของเกษตรกร สำหรับเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูกข้าวคนละจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาและมีความจำเป็นไม่สามารถเดินทางไปทำสัญญาประกันรายได้ที่จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาได้ อนุโลมให้เกษตรกรทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่เพาะปลูกได้ตามความจำเป็นเป็นรายๆ ไป

(๒) ธ.ก.ส. ชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันรายได้กับราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรง

๘) **งบประมาณ วงเงิน ๒๑,๔๙๕.๗๔ ล้านบาท** เป็นค่าดำเนินการชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาอ้างอิง ใช้แหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส. วงเงิน ๒๐,๙๔๐.๘๔ ล้านบาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของ ธ.ก.ส. วงเงิน ๕๕๔.๙๐ ล้านบาท (ชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา ๒.๖๒๐% เป็นเงิน ๕๔๘.๖๕ ล้านบาท และค่าบริหารจัดการรายละ ๗ บาท เป็นเงิน ๖.๒๕ ล้านบาท) ทั้งนี้ ให้ความเห็นของสำนักงานงบประมาณ ซึ่งให้ใช้อัตราค่าชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR + ๑ (FDR = ๑.๑๗๕) และค่าบริหารจัดการรายละ ๕ บาท

ทั้งนี้ มอบหมายธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำรายละเอียดโครงการงบประมาณ โดยดำเนินการตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการ นบข. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามระเบียบต่อไป

๓.๒ โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ วงเงินงบประมาณ ๒๕,๔๘๒.๐๖ ล้านบาท

๓.๒.๑ รับทราบมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันอังคารที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ ที่รับทราบโครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ และให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดของโครงการเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติพิจารณา ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยได้รับความเห็นของสำนักงานงบประมาณไปพิจารณาดำเนินการด้วย

๓.๒.๒ เห็นชอบในหลักการโครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้เกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น **วงเงินจ่ายให้เกษตรกร ๒๔,๘๑๐.๔๙ ล้านบาท** ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ มอบหมายกระทรวงการคลัง หรือรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานงบประมาณ ธ.ก.ส. และนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๓.๒.๓ มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ เครื่องมือ เครื่องจักร การทำปุ๋ยสั่งตัด และกระทรวงพาณิชย์ พิจารณาหารือกับผู้ประกอบการในเรื่องการปรับลดราคาปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

๓.๓ เห็นชอบในหลักการโครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยเพิ่มการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ปีการผลิต ๒๕๖๒/๖๓ เพิ่มเติมจากการสนับสนุนต้นทุนการผลิตในช่วงต้นฤดู โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำรายละเอียดโครงการพร้อมงบประมาณเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓.๔ เห็นชอบในหลักการมาตรการคู้ชนานเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกตามที่มีฝ่ายเลขานุการ นบข. เสนอ **วงเงินงบประมาณจ่ายขาดประมาณ ๖,๑๓๕.๕๕ ล้านบาท** ได้แก่

๓.๔.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก วงเงินประมาณ ๔,๕๕๕.๔๒ ล้านบาท เพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกในช่วงต้นฤดูกาลผลิตซึ่งออกสู่ตลาดมาก โดยการเก็บข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร และเพื่อรักษาระดับราคาข้าวเปลือกให้มีเสถียรภาพ บรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรด้านค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อชะลอการจำหน่ายผลผลิตข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเปลือกเจ้า และข้าวเปลือกปทุมธานี ๑ ในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ

๓.๔.๒ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโดยสถาบันเกษตรกร วงเงินประมาณ ๑,๐๔๘.๑๓ ล้านบาท เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับระบบสหกรณ์ในการรวบรวมรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ชะลอปริมาณข้าวเปลือกบางส่วนมิให้ออกสู่ตลาดในช่วงเก็บเกี่ยว และเพื่อเก็บข้าวเปลือกไว้แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มโดยการแปรรูปเป็นข้าวสาร โดยสนับสนุนสินเชื่อแก่ “สถาบันเกษตรกร” ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือ เพื่อการแปรรูป อัตราดอกเบี้ย MLR-๑ (ปัจจุบัน MLR ร้อยละ ๕ ต่อปี) โดยให้สถาบันเกษตรกรรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อปี และรัฐบาลรับภาระดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละ ๓ ต่อปี ระยะเวลาในการขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล ๑๕ เดือน

๓.๔.๓ โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก วงเงินประมาณ ๕๗๒ ล้านบาท เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าวให้สามารถรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงต้นฤดูที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากจากเกษตรกร โดยไม่ต้องเร่งระบายผลผลิต และเก็บสต็อกไว้ในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร ทำให้ราคาตลาดข้าวภายในประเทศ มีเสถียรภาพ โดยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร เพื่อดูดซับผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป็นระยะเวลา ๒ – ๖ เดือน และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๓

ทั้งนี้ มอบหมายกระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำรายละเอียดมาตรการคู่ขนานพิจารณานำเสนอคณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด พิจารณาก่อนนำเสนอ นบข. และคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามระเบียบต่อไป

๓.๕ ทุกโครงการที่ใช้เงินทุนของ ธ.ก.ส. และเป็นภาระงบประมาณต้องขตใช้คืน ให้สำนักงบประมาณพิจารณารายละเอียดและกรอบวงเงินงบประมาณ โดยให้คำนึงถึงพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

๔. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.)

เห็นชอบการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) จำนวน ๕ คณะ ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการผลิต โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ทำหน้าที่เสนอแนวทาง แผนงาน โครงการ และมาตรการในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้านการผลิตข้าวและชาวนาที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการ นบข. เพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาระบบการผลิตข้าวโดยรวมของประเทศ

๒) คณะอนุกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติด้านการตลาด โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน ทำหน้าที่เสนอแผนงาน โครงการ มาตรการ และแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการตลาดข้าวที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการ นบข. เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเกิดผลดีต่อระบบการค้าข้าวโดยรวม

๓) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยมีอธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นประธาน ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงของการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

๔) คณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก โดยมีอธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นประธาน ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่างๆ ในการดำเนินการตามโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อกของรัฐบาล

๕) คณะอนุกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ทำหน้าที่ติดตาม กำกับดูแล แก้ไขปัญหา และบริหารจัดการข้าวทั้งด้านการผลิตและการตลาดข้าวในจังหวัดให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

~~~~~

ฝ่ายเลขานุการ นบข.
กรมการค้าภายใน
สิงหาคม ๒๕๖๒